

На основу члана 69. Закона о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр.135/04, 36/09, 36/09–др. закон, 72/09–др. закон, 43/11 Одлука УС и 14/16), а у складу са Законом о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности („Службени гласник РС“, бр.36/09 и 93/12), члана 7. Одлуке о накнади за заштиту и унапређење животне средине Града Ниша („Службени лист Града Ниша“, бр.53/09) и члана 2. и 72. Пословника о раду Градског већа Града Ниша Ниша („Службени лист Града Ниша“, бр.1/13, 95/16, 98/16, 124/16 и 144/16), Градско веће Града Ниша на седници одржаној, дана 21.06.2017. године, доноси

ПРОГРАМ ИСПИТИВАЊА МАСЕНЕ АКТИВНОСТИ РАДИОНУКЛИДА У ЗЕМЉИШТУ И У ЖИВОТНОЈ СРЕДИНИ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НИША ЗА 2017/2018. ГОДИНУ

I – ОСНОВЕ ПРОГРАМА

Програм испитивања масене активности радионуклида у земљишту и у животној средини на територији града Ниша за 2017/2018. годину, утврђен је на основу одредаба Закона о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности („Службени гласник РС“, бр.36/09 и 93/12), Правилника о утврђивању програма систематског испитивања радиоактивности у животној средини („Службени гласник РС“, бр.100/10), Правилника о мониторингу радиоактивности („Службени гласник РС“, бр.97/11) и Правилника о границама излагања јонизујућим зрачењима и мерењима ради процене нивоа излагања јонизујућим зрачењима („Службени гласник РС“, бр.86/11).

II – ЦИЉ ПРОГРАМА

Циљ програма систематског испитивања нивоа радиоактивности у животној средини (у даљем тексту: мониторинг радиоактивности) је утврђивање присуства радионуклида у животној средини и процена нивоа излагања становништва јонизујућим зрачењима.

Мониторинг радиоактивности у животној средини на територији града Ниша обухвата:

- систематско испитивање радиоактивности у редовним условима;
- испитивање радиоактивности код сумње на ванредни догађај и у току ванредног догађаја.

Испитивање радиоактивности јесте скуп мерења, обраде и интерпретације резултата мерења радијационих и других параметара у узорцима из животне средине.

На основу надлежности утврђене законом, Секретаријат за заштиту животне средине Градске управе града Ниша, врши систематско мерење радиоактивности – спектрометријско одређивање концентрације активности радионуклида, у узорцима из животне средине на територији града Ниша и то:

1. у земљишту у близини саобраћајница и индустријских објеката;
2. у грађевинском земљишту у индустријским зонама;
3. у земљишту из дворишта предшколских и школских објеката;
4. у земљишту узетог из околине дивљих депонија са мерењем јачине апсорбоване гама дозе у околини;
5. у сезонском воћу и поврћу;
6. у узорцима хране – прехранбених производа;

Испитивање концентрације активности радионуклида у земљишту најбоље је спровести у пролећној и јесењој сезони због годишњих варијација атмосферских параметара који могу

утицати на концентрацију радионуклида. Мониторинг хране не зависи од сезоне, тако да се може спроводити током целе године.

У узорцима земљишта испитује се масена активност следећих радионуклида: ^{226}Ra , ^{40}K , ^{232}Th и ^{137}Cs , док се у узорцима хране испитује масена активност радионуклида ^{40}K и ^{137}Cs .

Мониторинг радиоактивности у животној средини односно испитивање садржаја радионуклида у животној средини регулисано је Правилником о мониторингу радиоактивности. Утврђене врсте узорака, броја узорака и начин испитивања садржаја радионуклида у животној средини, дају основне податке за процену радијационог оптерећења становништва, као и основне податке о просечном нивоу радиоактивности а све у циљу спровођења потребних мера заштите.

III – ВРСТЕ МЕРЕЊА, БРОЈ УЗОРАКА И ЛОКАЦИЈЕ НА КОЈИМА ЋЕ СЕ ВРШИТИ ИСПИТИВАЊЕ

Програм испитивања масене активности радионуклида у земљишту и у животној средини обухвата узорковање и гамаспектрометријско испитивање садржаја радионуклида на територији свих пет Градских општина.

На територији Градских општина Медијана, Пантелеј, Палилула, Црвени Крст и Нишка Бања вршиће се:

1. узорковање и спектрометријско испитивање садржаја радионуклида земљишта у близини саобраћајница и индустријских објеката (10 узорака у јесењем периоду и 10 узорака у пролећном периоду);
2. узорковање и спектрометријско испитивање садржаја радионуклида грађевинског земљишта у индустријским зонама (10 узорака у јесењем периоду и 10 узорака у пролећном периоду);
3. узорковање и спектрометријско испитивање садржаја радионуклида земљишта из дворишта предшколских и школских установа (10 узорака у јесењем периоду и 10 узорака у пролећном периоду);
4. узорковање и гамаспектрометријско испитивање садржаја радионуклида земљишта узетог из околине дивљих депонија са мерењем јачине апсорбоване гама дозе у околини (5 узорака у јесењем периоду и 5 узорака у пролећном периоду);
5. узорковање сезонског воћа и поврћа са локација свих општина (10 узорака у јесењем периоду и 10 узорака у пролећном периоду);
6. узорковање и гамаспектрометријско испитивање садржаја радионуклида у узорцима прехранбених производа континуирано током године (20 узорака).

Концентрација активности радионуклида у узорцима из животне средине одређује се методом нискофонске гамаспектрометрије.

Локације на којима ће се вршити узорковање и испитивање садржаја радионуклида утврдиће се након закључења уговора са стручном акредитованом институцијом која ће реализовати Програм. Узорковање ће се вршити у јесењем периоду 2017. године и у пролећном периоду 2018. године.

Поред систематских мерења врше се и повремена мерења радиоактивности. Она се врше на мерним местима која нису обухваћена локацијама систематског испитивања, а за која се укаже потреба.

IV – ОБРАДА И АНАЛИЗА ПОДАТАКА И ИЗВЕШТАВАЊЕ О РЕЗУЛТАТИМА МЕРЕЊА

Узорковање, лабораторијско испитивање садржаја радионуклида, обраду и анализу података и интерпретацију добијених резултата врши стручна акредитована институција.

Стручна акредитована институција која врши мониторинг радиоактивности води рачуна о примени акредитованих метода испитивања, као и о одржавању мерних инструмената са пратећом опремом, ради обезбеђивања валидних резултата испитивања.

Временски периоди узорковања и испитивања радиоактивности биће дефинисани оперативним планом од стране стручне акредитоване институције која врши мониторинг радиоактивности.

Извештаје о извршеним испитивањима, односно резултате добијене мерењем радиоактивности, стручна акредитована институција доставља Секретаријату за заштиту животне средине, као и годишњи извештај.

У достављеним извештајима потребно је да буде описана методологија узорковања, мерна опрема и методологија обраде података, а резултати приказани табеларно, графички и текстуално, са закључком о стању на испитаним локацијама.

Тумачење резултата испитивања врши се у складу са важећом законском регулативом.

Коначни извештај о реализацији Програма испитивања масене активности радионуклида у земљишту и у животној средини на територији града Ниша за 2017/2018. годину, доставља се до 30.06.2018. године.

V – ФАЗЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА

Реализација Програма испитивања масене активности радионуклида у земљишту и у животној средини на територији града Ниша за 2017/2018. годину обухвата три фазе:

I фаза – Доношење Програма испитивања масене активности радионуклида у земљишту и у животној средини на територији града Ниша за 2017/2018. годину од стране Градског већа Града Ниша;

II фаза – Избор стручне акредитоване институције за реализацију Програма и потписивање уговора;

III фаза – Реализација Програма од стране стручне акредитоване институције.

VI – ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Програм испитивања масене активности радионуклида у земљишту и у животној средини на територији града Ниша за 2017/2018. годину, финансираће се из средстава Буџетског фонда за заштиту животне средине, предвиђених Одлуком о буџету Града Ниша за 2017. годину („Службени лист града Ниша“, бр.148/16), раздео 3; глава 3.1; функција 560, позиција 91, економска класификација 424 – специјализоване услуге, од укупно намењене апропријације у износу од 15.700.000,00 динара.

Програм објавити у „Службеном листу Града Ниша“.

Број: 835-5/2017-03

У Нишу, 21.06.2017. године

ГРАДСКО ВЕЋЕ ГРАДА НИША

Председник

Дарко Булатовић

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Град као јединица локалне самоуправе је један од субјеката система заштите животне средине са обавезом чувања и унапређења животне средине.

Заштита животне средине уређује се Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр.135/04 и 36/09) и посебним законима.

Програм испитивања масене активности радионуклида у земљишту и у животној средини на територији града Ниша за 2017/2018. годину, утврђен је на основу одредаба Закона о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности („Службени гласник РС“, бр.36/09 и 93/12).

У члану 7. Одлуке о накнади за заштиту и унапређење животне средине Града Ниша („Службени лист Града Ниша“, бр.53/09), дефинисано је да Градско веће Града Ниша, доноси Програме за сваку календарску годину, на предлог надлежног органа за област заштите животне средине, који ће се финансирати из средстава Буџетског фонда.

Ради добијања информација о степену загађености животне средине јонизујућим зрачењем и превентивног деловања, неопходно је доношење и реализација Програма испитивања масене активности радионуклида у земљишту и у животној средини.

Програм испитивања масене активности радионуклида у земљишту и у животној средини на територији града Ниша за 2017/2018. доноси Градско веће Града Ниша, а финансирање Програма одобрава Градоначелник Града Ниша.

С Е К Р Е Т А Р

Ивана Крстић